

(המשך מעמוד 12)

עם יאטר ערפאת, אברמאון, מתי פלד, יעקב ארנון, איתי ועם אחרים. היה זה יום ניצחוננו הגדול, שבר לשנים של מאמץ, עקשנות וסיכון עצמי, וכל המסובים ידעו זאת. במשך שבע שנות גופינו — ושתי שנות המגעים שלי עם חמאסי שקדמו להן — היו הרבה מאוד עליות וירידות. היו רגעים של הישג והתקדמות, והיו רגעים לא מעטים של תיסכול ואכזבה. אותה פגישה רשמית בין שתי המישלחות — פלסטינית-אש"פית וישראלית-ציונית — הייתה סימן-דרך היסטורי.

במהלך הפגישה (הפגישות עם אישים אחרים שקדמו לה באותו יום) עקבתי בעיניי מיוחד אחרי היחס לסרטאוי, בייחוד מצד ערפאת עצמו. אם היה אי-פעם למישהו ספק לגבי שייכותו של סרטאוי, הוא סולק כליל. היה ברור כי כל ראשי פת"ח מתייחסים אל "האח עיצאם" בכבוד ובידידות, כאל אחד משלהם. היה גם ברור שערפאת עצמו התייחס לסרטאוי בידידות ובחבה. היה זה סרטאוי שהתבקש עליידי ערפאת לפתוח את החלק הרציני של השיחה רבת-השעות. בסיכום הבעיות וההצעות של הצדדים, אותה פגישה הייתה מחוזה הפגנתית של ערפאת. כפי שסיפר לנו בעצמו, התבקש להיפגש באותו יום עצמו בדמשק עם נציגות עם נציגות הרוב הפלסטינית. כדי לדון על ההכנות לכינוס המועצה הלאומית ה-7 פלסטינית באלג'יר. הוא הודיע כי אינו יכול לבוא לפגישה זו. מפני שעליו להיפגש עם מישלחת ישראלית.

סרטאוי וערפאת הכרוז מילחמה

היתה זאת כמעט הכרזת-מלחמה. בסיום הפגישה היינו במצב-רוח מרומם. הוסכם על הודעה משותפת. הוסכם על שורה של צעדים לקידום תהליך-השלום הישראלי-פלסטיני. דוגנו הצעות שונות ו-מרחיקות-לכת. "קו סרטאוי" ניצח לאורך כל הקו.

מה קרה בשלושת השבועות שעברו בין פגישה זו ובין מרשב המועצה הלאומית באלג'יר? מדוע התקבצו באלג'יר החלטות שהסינו את התהליך אחרת?

ברור כי בשבועות אלה נערך מיבחר כוח — הן בין האירגונים השונים באש"פ, הן בתוך תנועת פת"ח עצמה. ברור כי ערפאת נאבק על תפיסתו. ברור גם כי צירי המועצה, שבאו מכל כנפי הגולה הפלסטינית הרוויה, לא היו ועדיין מוכנים, מבחינה נפשית ומדינית, לתת לקו החדש את התמיכה המאסיבית שערפאת היה זקוק לה.

ברור גם כי ממשלות ארצות-הברית וישראל לא היו מעוניינות בניצחון הקו הישראלי. לא היו מעוניינות שהיה זקוק לה: הבטחה אמריקאית ברורה להכיר את העדה שהיה זקוק לה: תמורת הכרה אש"פית בישראל. תחת זאת נאמר להיפך. שתי הממשלות עשו את הכל כדי לחזק את כוחות-הסירוב באש"פ.

ערפאת אישיהמציאות, הסיק מיד את המסקנה הטאקטית המתבקשת. בהיעדר היכולת להשיג ניצחון מוחץ, ברוב שהיה די גדול למנוע פילוג מכאיב, הוא דחה את ההכרעה.

הוא התפשר. הסכים לניסוחים דרמטמיים ושמר על אחדות התנועה. בדיקו אותו הדבר קרה שנתיים לפני כן. בדמשק.

המיכתב לא הגיש

רמאווי זעם. בהיותו משוכנע כי העם הפלסטיני מחמץ הודמנות היסטורית, וכי אסון נורא עומד לרדת על האוכלוסיה במדינת המערבית, התקומם. הוא התכונן לנאום גאום חוצב-להבות, כדי לבטא את דעת בנייהגדה ולהשמיע את זעקת הרוב הדומם של העם הפלסטיני. הרוצה — כך היה משוכנע — בפיתרון מהיר בדרכי-שלום. ערפאת ידע שאם ידבר סרטאוי, תתחולל סערה ועלול להיווצר קרע. הוא נקט טכטיס חכם. הגנת פת"ח החליטה שרק איש אחד ידבר מטעם התנועה, וכי איש זה יהיה צלאח חילף ("אבריאד"). הוא גאם נאום מתון. שבו חזר על רבות מן התינו של סרטאוי, וגם העלה על נס את המגעים עם הישראלים. אך סרטאוי נשללה האפשרות לדבר.

הוא לא שתק. הוא הרים את קולו — פשוטו כמשמעו — נגד ההחלטה, והצירים הגדהמים היו עדים לעימות קולני. בו במקום ישב סרטאוי וכתב כתבהתפטרות מחברותו במועצה. הוא מסר אותו בידי עוזרו, כדי שיגיש אותו בו במקום ליו"ר המועצה, ח'אלד פאהם, שהוא פרו-סורי.

ערפאת חדיהעין ומהירהתגובה הבחין בכך והקדים אותו. אחד מאנשי מיהר אל עוזרו של סרטאוי ונקח ממידיו את כתבהתפטרותו, לפני שהוגש לפאהם.

למחרת היום הודיע דובר המועצה, על פי הוראת ערפאת עצמו, כי ההתפטרות לא התקבלה. והסיף דברי-שבח לסרטאוי.

ביתנמים המשיך סרטאוי בדרכו. הוא חילק את נוסח נאומו המתוכנן לעיתונאים, נתן תודה עולמית למעשהו הדרמטי, ונס לאפאריס. בעיני רבים בעולם, וגם בישראל, שלא שמעו עליו עד כה, או שלא האמינו לו, הוא הפך בן-לילה לסמל מחנההשלום הפלסטיני.

חבריו ותומכיו סברו כי הרחיק לכת. הם חששו שמה נוצר בינו ובין ערפאת קרע שאינו ניתן לאיתו.

כעבור כמה ימים היה עלינו להופיע יחדיו בלונדון באסיפה, שנקבעה זמן רב לפני כן. בדרכי לשם הועיק אותי סרטאוי לפאריס, ושם התייעצנו עם מתי פלד, שנודמן לשם גם הוא. סרטאוי התלבט קשות. ססנו יחד ללונדון, ושם המשיך להתלבט. לבסוף החליט להופיע בכל זאת. הייתה זאת הכרזת-מילחמה מחודשת על אנשיהסירוב, ואלה הגיבו באימים גלויים על חייו.

כעבור חודש היה עלינו להופיע שום ביחד בפרלמנט ההולנדי, בכינוס של חברי-פרלמנטים מרחבי אירופה. כשהגעתי לשם, נמסר לי שסרטאוי איננו, ונראה כי לא יוכל לבוא. הוא נקרא להתייעצות לדופה עם יאטר ערפאת בתוניס.

לפתע באה ידיעה: סרטאוי הגיע בכל זאת. ערפאת התמהמה בדרכו לתוניס, וסרטאוי החליט שאסור לו לאכזב את מארחיו. הוא לא המתין ליו"ר וטס להולנד. זמן קצר לאחר מכן קיבדתי, בדרכים משגל, ידיעה מופתת: העניינים בין ערפאת וסרטאוי מסתדרים והולכים. אין מקום לדאגה.

זה לא הפתיע אותי. היה ברור לי כי למרות עימות טאקטי זה או אחר, התפיסה היסודית משותפת לשניהם. וכי ערפאת הוא אדם חכם מדי מכדי שיחן לתקרית כלשהי להשפיע עליו.

(בפרק הבא: איך עלה סרטאוי על עיקבותיו של אבריאדאל, מה העלה בחקירתו, ומדוע החליט אבריאדאל להשתיק אותו בכל מחיר.)

(המשך מעמוד 58)

נסעתי לאלג'יריה, להמשיך בלימודי הר מישפטים. באוראן היה לי מול להיות בשותפות עם שני צרפתים — אטיין ו-רולאן — בחור מזאיר, שני אלג'יריים ופלסטיני נוסף. זו הייתה חוויה מעשירה מאוד. זו הייתה הפעם הראשונה שחייתי במשך תקופה ארוכה יחסית עם אירופיים ואפריקאים, ולמדתי הרבה מהחודשים הר

אלה. יש לי זיכרונות נפלאים מהתקופה הזאת. למעשה, היה זה בזכותו של ידידי רולאן שבאתי לצרפת וסיימתי את לימודי. בר 1977. כשקיבלתי את התואר, התלבטתי אם לנסוע ללבנון ולהצטרף לתנועת החתי נגדות הפלסטינית או לצרפת. ולהתמחות במישפטים. נסיתי לבחור בצרפת. רולאן עודד אותי להמשיך ללמוד כדי לקבל דיפלומה ולעשות דוקטורט. והבטיח ש-יעזור לי אם לא אמצא עבודה ולא אוכל להתקיים בכוחות עצמי (לא הייתה לי מיל-גה). זה היה הקץ הראשון שלי מחוץ למחנות צבאיים.

כשהגעתי לצרפת, ביקשתי לעשות תיוה על הבעיה הפלסטינית. כדי להוכיח שאני חנו נאבקים למען מטרה צודקת. אך מהר מאוד גיליתי שפלסטינים רבים אח-רים בחרו כבר לתקוף את אותו הנושא. בחרתי, אם כן, במישפט אורחי, ובתחילה 1980 קיבלתי את הדיפלומה.

מדינה

דמוקרטיה

פני כמה חודשים, ב-23 ביולי 1982, נהרג בפאריס ידידי, פאדל אל-דאני, כסטוריוסטים ישראלים פוצצו את מכוניתו. תו, היה לו בן, סעיד מורגן, בן חמישה חודשים. הילד הזה לא זכה להכיר את אביו. מדוע נרצח פאדל? תפקידו היה לספר לדעת-הקהל הצרפתית על המציאות הפלסטינית. ישראל סירבה לקבור את גופתו בעיר הולדתו, עזה. אסור לנו אפיי לו להיקבר בביתנו! האם אנו מבינים את הישראלים גם כשאנו מתים? אני רוצה להיקבר באחד משלושת קיברי מישפחתי, בחלק העליון, מימין, של בית-הקברות בחרנון. לצד סבי, שנפטר לפני שנתיים בגיל 100, והשאיר אחריו 150 צאצאים. מילחמת-הלבנון היא המשך ישיר של המלחמות שערבנו מאז 1947. מטרתם של הציונים זהה: לגרש את הפלסטינים מאד-מותיהם ולהרוס כל נסיון של העם הפלס-טיני להתארגן ולהגן על זכויותיו. הדבר היחידי שהשתנה הוא תדמיתה של מדינת ישראל בעיני דעת הקהל בעולם. אחרי חודשים של הפצצות הרסניות, שגרמו לאלפי קורבנות חפים מפשע, נחשפה דמותה האמיתית של מדינת-ישראל.

מה שבטוח הוא, שאש"ף לא יעלם. הוא נולד מכיוון שגורשנו, והוא ימשיך להת-קיים עד שנחזור וננאחד בפלסטין, כי אש"ף מבטא את שאיפתנו הלאומית, את רצוננו להקים מדינה עצמאית בפלסטין. אני בטוח שמדינה זו תהיה דמוקרטית.

ויש לי סיבות טובות להאמין בכך: אנו צמאים לדמוקרטיה, אחרי שהתנסינו בלחצים שהופעלו עלינו עליידי כל המי-שטרם של האזור. רכשנו לנו נסיון רב בדמוקרטיה בתוך אש"ף. במועצה הלאו-מית הפלסטינית, הפרלמנט הגולה שלנו, מיוצגים כל הורמים הפוליטיים וכל הרבי-דים החברתיים. ההחלטות המתקבלות על-ידי הרוב מכובדות עליידי כולם.

שום בעיה אידיאולוגית בתוך אש"ף לא נפתרה מעולם בכוח הזרוע (המקרים הברי דדים של פגיעה בפלסטינים עליידי פלס-טינים אחרים היו תוצאה של התערבות שירותים חשאיים זרים). די לנו במילחמות ובדיכוי, שאיפתנו הגדולה והכנה ביותר היא לבנות: לבנות בתים, בתי-חרושה, בתי-ספר, בתי-חולים — כל מה שהוא מדינה. גם אנו רוצים דרכון משלנו, דגל משלנו, בול משלנו ומטבע משלנו.

למדינה הזאת יהיה פוטנציאל אנושי עשיר בנסיון ובידע. איני צריך לחזור ולהזכיר שהעם הפלסטיני הוא העם הערבי המשכיל ביותר, ושיעור הלומדים הוא הגבוה ביותר.

הפלסטינים התרגשו מאוד מההפגנות נגד המלחמה בלבנון שבהן השתתפו יהודים רבים בישראל ומחוצה לה. אני מקוה שמחנה השלום הישראלי יתרחב, כי שאי-פתי היא לחיות במדינה שלי, בצוותא ובשוויון זכויות וחובות עם כל אדם, בלא הבדל דת או גזע. כל מה שאני רוצה הוא לשוב ולחיות על אדמת אבותיי.

תירגמה תמי מוטובויץ

(המשך מעמוד 29)

כסף. מעניין שלמרות העדינות וההתי-חשבות, כשמוזכר בכסף הם אינם מת-ביישים לבקש את המגיע להם, ודורשים תשלום גבוה עבור המאמצים שהם משי-קיעים בעבודה.

עקרב

אינו משתייך לבזבזנים וקלי הדעת, הוא מוכן לתת את כל כספו אם המט-רה נראית לו צודקת. אך בדרך כלל הוא מקדיש חלק ניכר מזמנו לעשיית כספים. הרכוש חשוב לו ונוסף בו בחטון, גם הוא כבו מזל סרטו, אינו ממחר להפחד מהרכוש המוכר. אך אם משהו נמאס לו, הוא מסוגל בהתקף של רגע להשליך את כל מה שהיה יקר לו במשך שנים, ומתקשר במהירות להפגים חדשים ויפים. חלק מבני המזל מוכנים להתחנן עם בן זוג שהוא עשיר מהם, או שנדמה להם שבזכותו הם ישפרו את מצבם הכלכלי.

קשת

כאן שוב מצב משונה — קשת כמזל כפול מתייחס לכסף בצורה מזווה. הוא אינו בזבזן, אבל לו להוציא כסף. כל דבר שהוא עומד לקנות נדמה לו שאפי-שר להסתדר בלעדיו. לכן הוא אינו מפנק את עצמו ולא זורק את כספו ללא חשבון. אלא אם החליט שמשוה חשוב לו, הוא לא נעצר לשאול למה, וכמה זה עולה, הוא קונה, ומוכן להכנס להת-חייבויות קשות כדי שיהיה לו מה שהוא מבקש. עפ"ר הכסף לא יוצא את הנאות אכילה או בידור, אלא על ספרים, עצי-צים, חיות בית, מכונית יקרה או מטוס.

גדי

מאחר וכל דבר הוא משיג בדרך ה-קשה, אין ספק שגם הכסף לא יפול מהעץ ללא מאמץ. וכדי שיהיה לו הוא חייב לעבוד קשה ולסבול. כך כאשר כבר יש לו מעט כסף הוא אינו ממחר להפחד ממנו, הוא מודע לחשיבותו ודו-רש מעצמו וממשפחתו אשר של חסכונו. אך מעניין שעד כמה שהוא אינו מרשה לעצמו, כאשר חבר או קרוב נקלע לצרה, הוא אינו עושה חשבון ומוכן לתת כל מה שיש לו כדי לעזור. לא פעם קורה שהוא מתאכזב כשהמצב הפוך והוא זה הנוסק.

דלי

גם הוא מושפע מכוכב שבתאי (המס-מל בין השאר — מחסור) ומודע לחשי-בותו של הכסף. אולם אצלו היחס לא תמידי קבוע ויציב. לעתים חבל לו להיר-צוא, והוא מסוגל להיות ממש קמצן, אך רגע לאחר מכן, בא לו להשתפול ולבזבז, ואז הארוך נפתח והכסף נשפך ללא חשבון. הדבר קשור בדרך כלל לחברה שמקיפה אותו. אם הגיעו ידידים נחמדים ונעים לו בקרבנות, הוא נהיה נדיב, אך אם בסביבתו אנשים סטנוניים פרוטה לא תצא מכיסו.

דגים

הכסף חשוב להם, אך הם לא תמיד מסוגלים לחסוך ולשמור על כספם. אם נדמה להם משהו טובל בסביבתם, הם מסוגלים לתת מכספם ורכושם רק כדי שירגיש יותר טוב. תמיד כדאי שכן דגים יהיה קשור לבן זוג ממזלות האד-מה שיוכל לשמור עליו, על כספו ועל רכושו, שלא יעלמו בין לילה.

טלה

הוא אינו עושה חשבון לאף אחד, בא לו — קונה. צריך או לא צריך, זה לא מה שקובע. סדר העדיפויות נקבע לפי מצב הרוח וההתלהבות. הטלה מרי-וויה במהירות ומפסיד באותו קצב. הוא דוגל בסיסמא, "מה שבא בקלות הולך בקלות" ואינו מודאג אם נשאר ללא פרוטה. שטויות, מחר יום חדש משהו בטח יימצא. הוא ממחר ומבזבז ונהנה לסכן את רכבו וקספו, אך מאחר והוא הילד באסטרולוגיה, הוכובים שומרים עליו, ובשעת צרה עוזרים לו.